

2017-04-13
U2017/01874/S

Utbildningsdepartementet

Statens skolverk
106 20 Stockholm

Uppdrag att ta fram en stadiindelad timplan för grundsärskolan, specialskolan och sameskolan

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens skolverk att förbereda framtagandet av förslag till nya timplaner för grundsärskolan, specialskolan och sameskolan. Om riksdagen fattar beslut om stadiindelning i enlighet med regeringens förslag i propositionen En stadiindelad timplan i grundskolan och närliggande frågor (prop. 2016/17:143) ska myndigheten färdigställa arbetet.

Timplanerna ska även fortsättningsvis avse den nu reglerade minsta garanterade undervisningstiden. Antalet timmar för de olika ämnena ska fördelas på låg-, mellan- och högstadiet.

Vid fördelningen av undervisningstiden ska Skolverket beakta skillnaden mellan olika ämnen när det gäller för vilka årskurser kunskapskrav finns angivna. Skolverket ska vidare i sitt arbete utgå från regeringens förslag till den stadiindelade timplanen för grundskolan i ovannämnda proposition och promemorian En stadiindelad timplan i grundskolan och närliggande frågor (U2016/03475/S).

I promemorian En stadiindelad timplan i grundskolan och närliggande frågor aviseras förändringar för elever i grundsärskolan som läser ämnen när det gäller undervisningstiden i matematik, elevens val och slöjd. Förändringarna innebär att undervisningstiden i matematik utökas med 105 timmar, motsvarande en timme per vecka, till 1 215 undervisningstimmar, medan undervisningstiden i elevens val minskas till 150 undervisningstimmar och undervisningstiden i slöjd minskas till 670 undervisningstimmar. Beträffande elever i specialskolan aviseras förändringar i undervisningstiden i ämnena matematik och elevens val. Även för specialskolans elever ska undervisnings-

tiden i matematik utökas med 105 timmar till 1 370 undervisningstimmar, medan undervisningstiden i elevens val minskas med motsvarande antal timmar till 275 undervisningstimmar. Dessa förändringar planeras att införas från och med höstterminen 2019 i högstadiet och Skolverket ska ta hänsyn till dem vid utformandet av de stadiindelade timplanerna. Slutligen ska Skolverket vid fördelningen av undervisningstiden även beakta frågan om lämplig längd på skoldagen för elever i olika åldrar.

För elever som läser ämnen i grundsärskolan ska Skolverket dela in det centrala innehållet i kursplanerna för låg-, mellan- och högstadiet, med undantag för hem- och konsumentkunskap där det centrala innehållet ska formuleras för årskurs 1–6 och 7–9. För elever som läser ämnen ska Skolverket även formulera kunskapskrav för slutet av lågstadiet för svenska eller svenska som andraspråk, matematik, natur- och samhällsorienterande ämnen. För elever som läser ämnesområden (träningsskolan) ska Skolverket dela in det centrala innehållet för låg-, mellan- och högstadiet.

Genomförande och redovisning

Skolverket ska vid framtagandet av förslag till nya timplaner inhämta synpunkter från relevanta aktörer, till exempel Specialpedagogiska skolmyndigheten, Sameskolstyrelsen, Sametinget, Statens skolinspektion, Sveriges Kommuner och Landsting, Friskolornas riksförbund och Idéburna skolors riksförbund.

Skolverket ska löpande hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) informerat om arbetet. Den del av uppdraget som rör att ta fram förslag till nya timplaner för grundsärskolan, specialskolan och sameskolan samt att fördela antalet timmar för de olika ämnena för låg-, mellan- och högstadiet ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 1 april 2018. Den del av uppdraget som rör kursplanerna och kunskapskraven i grundsärskolan innebär att kursplanerna och kunskapskraven ska vara fastställda senast den 1 juli 2018 då de ska träda i kraft.

Bakgrund

Eleverna i grundsärskolan, specialskolan och sameskolan är enligt skollagen (2010:800) garanterade ett minsta antal undervisningstimmar. Hur undervisningstimmarna ska fördelas mellan olika ämnen framgår av så kallade timplaner. Dessa timplaner är inte uppdelade efter stadier, utan anger en minsta

garanterad undervisningstid per ämne eller ämnesgrupp för årskurs 1–9 i grundskolan, årskurs 1–10 i specialskolan och årskurs 1–6 i sameskolan.

Nuvarande ordning som innebär att huvudmännen relativt fritt kan fördela undervisningstimmarna mellan årskurserna har bl.a. visat sig ge upphov till stora variationer i hur många undervisningstimmar eleverna får under en årskurs. Av Lärarnas Riksförbunds rapport Nationella timplaner – en förutsättning för en likvärdig grundskola? framgår att antalet undervisningstimmar i matematik som eleverna får i årskurs 8 i grundskolan kan skilja sig från 71 till 125 timmar (Lärarnas Riksförbund, 2012). Enligt Lärarnas Riksförbund spelar det därmed stor roll i vilken skola en elev går och denna skillnad kan påverka måluppfyllelsen för den enskilda eleven. Den problematik som Lärarnas Riksförbund redovisar, med skillnaden i fördelningen av undervisningstimmar mellan olika grundskolor, kan förekomma även i övriga obligatoriska skolformer.

Med en stadielös grundskola har det visat sig att skolor fått vidta åtgärder för att eleverna ska kunna erbjudas den utbildning de hade rätt till. I 70 av 722 grundskolor där Skolinspektionen genomförde tillsyn under 2011 behövde åtgärder vidtas (Regelbunden tillsyn, Skolinspektionen, 2011). Vidare visar Skolverkets rapport Att fånga undervisningstiden med målen i fokus – Garanterad undervisningstid i grundskolan ur ett huvudmänna- och skolperspektiv, att av 250 huvudmän som besvarade en enkät uppgav 64 procent att det saknades riktlinjer för hur den garanterade undervisningstiden i skolorna skulle följas upp (Skolverkets rapport 384, 2013). De båda rapporterna belyser att med stadielösa timplaner riskerar utbildningen att inte vara likvärdig hela landet.

Skolverket framhåller i Redovisning av uppdrag om att ta fram förslag till stadiindelad timplan för grundskolan att när en elev byter skola saknas det ofta uppgifter om vilken undervisningstid som eleven har fått i olika ämnen i den tidigare skolan. Dessa brister kan leda till att en elev som byter skola riskerar att missa centralt innehåll eller får läsa samma centrala innehåll två gånger eftersom undervisningstiden planeras olika vid olika skolor (Skolverket, 2014).

Regeringen har i prop. 2016/17:143 lämnat förslag om att grundskolans timplan, som för närvarande är reglerad i en bilaga till skollagen, ska upphävas och vidare har regeringen gjort bedömningen att en ny stadiindelad timplan

för grundskolan ska regleras som en bilaga till skolförordningen (2011:185). Den nya timplanen planeras att träda i kraft den 1 juli 2018 och därefter kommer samtliga obligatoriska skolformers timplaner att vara reglerade som bilagor till skolförordningen.

Skälen för regeringens beslut

Det finns flera skäl att stadieindela timplanen för alla obligatoriska skolformer. Det handlar om att

- säkerställa att alla elever får den garanterade undervisningstid de har rätt till,
- underlätta uppföljning då det är svårt för skolor att ha kontroll över samtliga årskurser,
- underlätta skolbyten eftersom det klart och tydligt anges hur många timmar eleven ska vara garanterad i varje stadium, och
- bidra till en mer likvärdig skola då elever, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ska ha lika tillgång till utbildning.

En viktig förutsättning för att eleverna ska kunna nå kunskapskraven är att de får de undervisningstimmar som anges i timplanerna. Av den anledningen är det av betydelse att huvudmännen genom ordentliga uppföljningar säkerställer att eleverna får undervisning i den omfattning de har rätt till. Stadieindelade timplaner skapar fler naturliga avstämningstillfällen och kan bidra till en bättre uppföljning av att eleverna får den tid som anges i timplanerna. Stadieindelade timplaner kan vidare förväntas bidra till att skolbyten inte riskerar att i samma utsträckning orsaka att eleverna går miste om undervisningstimmar eller medföra extrastudier, jämfört med ej stadieindelade timplaner och därmed underlättas skolbyten.

Avsikten med stadieindelade timplaner är att uppnå en ökad likvärdighet mellan skolor. I prop. 2016/17:143 lämnas förslag om att grundskolans nuvarande timplan ska upphävas den 1 juli 2018. Till följd härav bör den stadieindelade timplanen börja gälla från och med samma datum.

Ur en likvärdighetsaspekt är det lämpligt att de stadiindelade timplanerna för de övriga skolformerna träder i kraft vid samma tidpunkt.

På regeringens vägnar

Helene Hellmark Knutsson

Veronica Bjurulf